

Comaposada

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector central del terme municipal. Antic terme del castell de Castelladral, parròquia de Sant Miquel de Castelladral.
Emplaçament	Carretera de Súria a Viver i Serrateix (B-423), al km. 8,9 camí direcció nord i després est uns 500 m.
Alçada:	603

Coordenades:

Latitud:	41.89823
Longitud:	1.77622
UTM Est (X):	398487
UTM Nord (Y):	4639201

Classificació

Número de fitxa	08141 - 338
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XIV-XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	En estat d'abandó. La construcció es manté íntegra, però algunes parts, com la galeria sud-est, han perdut la coberta i comencen a esfondrar-se.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 55.EA. Nivell 3. Parcial. Nivell 4. Ambiental / Nivell 6. AEA Pla Especial Urbanístic del Catàleg de Masies i Cases rurals en Sòl no urbanitzable de Navàs, aprovat el 2012, amb el núm. 85.
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús

Titularitat	Privada
Titular:	08140A010000330000IX
Fitxes associades:	
<u>Balma de Comaposada</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dc., 23/06/2021 - 09:40

Descripció

Masia de dimensions mitjanes, d'origen medieval, emplaçada en un estrep occidental de la Serra de Castelladral i força propera al nucli de Castelladral. Consta d'un cos residencial de planta més o menys rectangular (amb planta baixa més un pis i golfes) que té adossat un cos a llevant i un de més petit al nord, corresponent a una tina, i també té una pallissa separada uns metres al nord junt amb una era sense enrajolar.

La masia que avui es pot veure és una construcció bàsicament del segle XVIII (1746 segons una llinda) i probablement a finals d'aquest segle o ja al XIX es va allargar cap al sud, de manera que es va dotar d'una nova façana principal. Aquesta s'ordena en base a un portal central adovellat que té en el mateix eix una galeria d'un sol arc al nivell de les golfes. La resta d'obertures (finestres o balcons) no tenen una disposició simètrica. El parament conserva un semi-arrebossat tradicional, i les obertures són emmarcades amb pedra carejada excepte l'arc de la galeria, de maó. La llinda de la finestra esquerra té gravada una creu circumscripita en un cercle, i la dovella central del portal una creu llatina. Probablement al mateix segle XIX la casa es va ampliar també amb el del cos adossat a l'angle sud-est que disposa d'una galeria de tres arcs al nivell del primer pis. En la resta de façanes predomina la construcció de característiques setcentistes, amb finestres emmarcades amb llindes i brancals de pedra. A l'interior de la casa hi ha una pica que recull l'aigua de la pluja.

Observacions:

Inscripció en una llinda de la façana oest: 1746

Inscripció en una llinda a la part posterior: 1862

Història

Aquesta casa forma part d'un nucli a l'entorn proper de Castelladral que consta actualment d'uns set habitatges dispersos. En general es tracta de petits masos o cases de pagès, però els seus orígens són força distants en el temps. Tres són d'origen més o menys antic: Comaposada és un mas documentat a l'època medieval, cal Mestre Mallol està documentat al segle XVI i Corretjoles està documentat al segle XVII. Tres són cases construïdes molt probablement ja al segle XIX: cal Filaborres té una llinda de 1837, cal Bartomeu té una llinda de 1859 i el Forn té una inscripció de 1864. De l'Hostal no en coneixem cap dada.

Pel que fa a la masia de Comaposada en concret, ja apareix esmentada en un llevador de censos del monestir de Serrateix del 1370 junt amb la Rovira, Maçaners, la Serra d'Aixibis, Puiggròs, Casanova i la Llastanosa. Cal suposar que els seus possessors es deien Comaposada. Aquest cognom el trobem present, per exemple, en un document de 1586 que fa referència a una reunió dels habitants de Castelladral amb el senyor del terme, en el qual hi apareixen Joan Comaposada i Melcior Comaposada.

Uns 500 m al sud-est de la masia hi ha l'anomenada Balma de Comaposada, que és un dels millors exemples d'habitatge troglodític de tradició medieval. No coneixem documents que hi facin referència, però és possible que aquesta Balma, que a finals del segle XIX encara estava habitada, fos una petita masoveria de Comaposada.

De la masia pròpiament no en coneixem gaires més notícies però, tal com és habitual, es devia ampliar considerablement entre els segles XVII-XVIII (el 1746, segons una llinda), i al XIX es devia completar amb la nova façana principal i els cossos annexos. En el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862 apareix anomenada com "Cal Comaposada". Hi consta que és una "alqueria (casa de labor)", que estava situada a 0,5 km del nucli de l'ajuntament de Castelladral. Tenia 1 edifici habitat constantment i un de deshabitat. L'un tenia un pis i l'altre dos.

L'any 1970 encara estava habitada, i l'any 1991 ja es trobava deshabitada.

Bibliografia

BADIA, J.M. (1988). "Navàs". *Història del Bages*, Volum II. Edicions Parcir. Manresa, p. 163.

BADIA, J.M. (1990). "Castelladral en el temps", *El Morralet*, Navàs, p. 14.

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). *Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages)*. Ajuntament de Navàs. Fitxa 55.EA

OBRADORS, J (1991). "Trajecte de les cases de Castelladral, habitades el 1904 i utilització correcte dels seus noms." *El Morralet*, núm. 1, Navàs, p. 18.

PIÑERO, J. (1995). *Inventari del Patrimoni Arquitectònic i Històric de Navàs*. Ajuntament de Navàs. Fitxa RU. 12.

